

ЖОВТЕНЬ 2022/2023 р.

2

ВЕСЕЛКА

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Жовтень

Жовтень - нам овочі й фрукти дарує
Жовтень - своєю красою милує,
Жовтень - у вирій пташок проводить,
Тепло вдягає й дощем поливає.

Жовтень - дарує нам щедрі дари,
Звірів готує усіх до зими,
Листя багряне навкруг розсипає,
Жовтень про всіх нас так гарно дбає.

Співачка Олена Олійник.

Лариса Недін Жовтень

Розмальовує, фарбує
місяць Жовтень навкруги.
Ніби танець він танцює,
Ще й співає залюбки.
Про пташок у вирію,
тихий затишок дібров,
І про місяць Вересень,
що від нас уже пішов.

Вадим Скомаровьки Школярик

Це не вигадка, не казка,
Що віднині я – школярик.
Ось портфелик мій, будь ласка,
А в портфелику – букварик.

А в портфелі – акварелі
Грають барвами м'якими.
Є і зошити в портфелі,
І щоденник поряд з ними.

Лиш оцінок ще немає,
У щоденнику й журналі,
Хоч сестричка вже питає,
Чи приніс 12 балів.

На обкладинці журналу малюнок художників Тетяни Костецької та Сергія Павленка у виданні : Українські народні казки. – Київ: «Спалах», 1993.

Наша дума – наша пісня

Саме у цьому циклі програм Регіональна рада Союзу русинів-українців СР у Пряшеві 27 серпня цього року організувала у Словацько-українському культурному та інформаційному центрі у Пряшеві авторський концерт співачки Олени Олійник під назвою «Українка українцям».

Олена Олійник – автор і виконавець українських пісень. До повномасштабного втор-

гнення російських військ в Україну працювала начальником відділу культури і туризму у Золочівській громаді Харківської області. Тепер тимчасово проживає у Словаччині. Разом з доньками організовує благодійні концерти, кошти з яких перераховують на рахунки волонтерам, що допомагають постраждалим від війни землякам і благодійним фондам.

Погляд на частину учасників концерту.

«Три дороги ведуть до знання: дорога роздуму – це дорога найблагородніша, дорога наслідування – це дорога найлегша і дорога досвіду – ця дорога найбільш гірка»

(Конфуцій (прибл. 551- 479 до н. е.) – китайський філософ, політичний діяч періоду Чуньцю, що традиційно вважається зразком китайських мудреців).

Чи знаєте ви, що...

Скарби із затопленого корабля

Поблизу Багамських островів археологи знайшли затонулий іспанський галеон з дорогоцінностями.

Корабель «Нуестра-Сеньора-де-лас-Маравільяс» вагою

891 т вирушив від берегів сучасної Колумбії з вантажем золота, срібла та інших коштовностей.

Після півночі 4 січня 1656 року галеон врізався в інший корабель, після чого напорювався на рифи і затонув. З 650 осіб вижили лише 45.

Дослідників зацікавили кулони інкрустовані дорогоцінним камінням і золоті ланцюги. Вони добре збереглися. На кораблі знайшли золотий ланцюг довжиною майже 2 м та вагою майже 1 кг. Вчені вважають, що цей ланцюг міг замовити або сам король, або хтось із дуже багатих дворян.

На іншому кулоні був золотий хрест Святого Якова поверх великого зеленого овального смарагду.

Ірина Прокопенко

Як Берізка листя роздаровувала

Позолотила осінь Берізку. Заблищала вона, засяяла. Хто не пройде, кожен Берізкою замилується.

– От би мені таке вбрання, як сонечко, – сказала Мурашка, дивлячись на її жовте листя.

– Візьми, будь ласка, – відповіла Берізка і скинула один листочок.

Зраділа Мурашка, схопила листочок, до мурашника потягнула.

– Якби до мого капелюха таку золоту пір'їнку, – позаздрив гриб Підберезник.

– Візьми собі золоту пір'їнку, – скинула Берізка ще один

листочок. Приліпив його Підберезник до капелюха, стоїть і не дихає від щастя.

– І мені листячка золотого трохи, – попрохав їжак. Гойнула гілками

Берізка, жменю листочків на землю скинула. Покачався на них їжак, начепив листя на колючки і золотою кулькою до дому покотився...

Григорій Усач

Що на спинці в їжачка?

Що несе на спинці Спритний їжачок?

Він несе на спинці Золотий листок.

Що несе на спинці В дощик і сльоту?

Він несе на спинці Осінь золоту.

«І добро, і зло примножуються в геометричній прогресії. Ось чому ті маленькі рішення, які ми приймаємо щодня, безмежно важливі».

(Клайв Стейплз Льюїс, відомий британський письменник, філософ, християнський апологет).

У СВИТІ КАЗОК

Всі ми любимо народні казки, Вони приходять до нас змалечку і часто залишаються в нашій душі назавжди. Кращі народні казки вчать нас бути відважними, вірити в добро й справедливість і боротися за них. Вчать долати великі перешкоди й витримувати неабиякі випробування.

Герой народної казки небувалий силою, розумом, чесністю, совістю.

Народ вкладає у казки своє прагнення до найвищої краси, могутності, непереможності. Але що цікаво: бідний завжди перемагає багатого, бо він розумніший, чесніший за багатство, селянин неодмінно перехитрить найхитрішого чи найлукавішого чорта.

у руки та й пішов до королівського палацу.

От приходять, аж там його зустрічають, бо вже на нього чекали. Іде він до короля, і король його вітає. Обід готовий, велять ватагові за стіл сісти, а він соромиться – як його обідати між такими панамі? Тоді король йому каже, щоб він не соромився. Мовляв, я, король, не соромився з твоїми вівчарями їсти, в колибі з ними спати, то й ти не соромся за моїм столом сидіти. Ватаг осмілився та й сів за стіл. Як усі їли, так і він їв. От принесли печеню на стіл. А один міністр і почав вибирати що краще з середини. Наш ватаг своє знав, ухопив ложку та як лусне його по руці ще й каже:

– А чого не їси скраю?

Ох і розгнівався міністр, де ж пак, щоб якийсь ватаг та посмів міністра по руках бити.

А король і каже:

– Дайте йому спокій! Його правда. Нехай кожен їсть, що перед ним, а не вишукує, що краще. Мене й самого ватаг так навчив.

Отак король похвалив ватага та ще й обдарував, що вже довіку не треба було йому вівчарювати.

**Зі словацької переклав
Дмитро Чередниченко.**

Як вівчарський ватага панів їсти вчив (Словацька народна казка)

Вирядився один король на полювання. От одбився якимось від товариства й зайшов так далеко в ліс, що заблудився. Там і ніч його застала. Ходив він, ходив тим лісом, аж поки набачив світло. То світилося у вівчарській колибі. Король і пішов туди, аж там напали на нього собаки. Вийшов вівчарський ватаг і прогнав собак. Король його питає:

– Скажіть, будь ласка, чи не пустили б ви переночувати? Одбився я од свого товариства та й блукаю лісом і ніяк не вийду.

– Добре.

От ватаг зладнав вечерю своїм вівчарям. Покликали й короля до гурту. Дали йому дерев'яну ложку, а був він голодний, то й не довелось його довго просити. У мисці були галушки з сиром. От король ну вибирати сир із середини миски. А наш ватаг бах короля по руці ложкою та й каже:

– А чого не їси скраю, як усі?

Король нічого, тільки добре собі те запам'ятав.

Повставали вони рано-вранці. Вівчарі пішли своїм звичаєм подоїти овець та й вернулися в колибу. Кожен набрав собі черпак овечого молока та й випив. Дали й королеві. Той напився, а тоді й попросив ватага, щоб вивів його з лісу.

Як вийшли з лісу, король йому каже:

– Ну, спасибі тобі за вечерю й снідання, а завтра приходь ти до мене на королівський обід. Та гляди, як не прийдеш, буде тобі лихо!

Що мав ватаг робити? Наказ є наказ. На другий день убрався він, підперезався поясом, топір

Леонід Кисельов

Катерина

Доки буде жити Україна
В теплім хлібі, в барвних снах дітей –
Йтиме білим полем Катерина
З немовлям, притнутим до грудей.

Освятивши невимовним болем
Все прийдешне, кожну нашу мить,
Йде вона, і, мов велике коло,
Біле небо навздогін летить.

Про дівочу цноту, про калину
Не співай, поете, не квили,
Бо іде сьогодні Катерина
Тим шляхом, що наші кривні йшли.

Вилами розхитували трони,
Руйнували все старе дотла,
Тільки би Шевченкова Мадонна
В сніжне небуття не полягла!

Тільки би вона донесла сина
До свого народу, до людей.
Біле поле. Біла Катерина
З немовлям, притнутим до грудей.

Ілюстрація українського художника Василя Касіяна (1896-1976) до поеми Тараса Шевченка «Катерина».

Ганна Черінь Жовтень

В жовтні жовте сонце гріє
Так, що все навкруг жовтіє.
Жовті квіти і листочки,
Жовті дині й огірочки,
Що достигли на насіння,
Бо прийшла пора осіння.

Максим Рильський

Київ

Наш Київ розіслався
на горах над Дніпром,
садами завітчався,
мов дівчина вінком.

Його побудували
брати, батьки, діди
і славно захищали
від лютої біди...

Київ – столиця України.

Валентина Зорік

Книжка

Книжка мовила: «Малята!
Час настав мене читати,
Вам, дівчатка і хлоп'ята,
Зможу я пораду дати,
Таємниць чимало знаю,
Мовчки їх вам розкриваю,
Стану людям у пригоді
Я при будь-якій нагоді.
Дітлахи, кажу без жарту:
Нам сваритися не варто,
Ви мене не ображайте,
Сторінок не загинайте,
Не малюйте олівцями
І не ставте жирні плями.
Щоб розумні стали діти,
Треба з книжкою дружити».

Віра Вовк

Газда

Прийшли домашні кіт і собака
ласки в Івана просити:

– Вернися, Іванку, нам тебе треба,
за їдло, вправді, газдиня подбає,
але ми голодні твоєї долоні,
що спину звірині погладить.

В кошарі вівці бляють і просять:

– Вернись до хати, газдо!
Ми раді з тобою на полонині
чар-зілля в травах шукати.

Вернувся Іван до хати, бо газда
За обійстя своє дбає.

– Випий чар-зілля на забуття, моє серце,
хай Мавка собі по дебрах гуляє
і також мене забуде,
або хай виплаче нову річку,
коли Черемош усохне!

Леся Пилип'юк

Грибна сімейка

Вбрав крисаню білий гриб
І по стежці дибу-диб.
А за ним його синочки –
Молоденькі три грибочки:
Тупу-тупу – тупотять,
Поміж себе гомонять.
Та спинився гриб і діти
Перестали гомоніти –
Бо почули: з-за ріки
Йдуть по лісу грибники.

Ніна Гнатюк

Сонце, наче підрізаний сонях, Повечеряв захід малиною,
Зачепилося за тополину, І налилося вечором кроння,
Відламалось від повної днини І кричать явори спросоння,
І долинам на руки впало. І чекання ходить гаями.

Український філософ, поет Григорій Савич Сковорода (1722-1794) – мандрівник за знаннями.

Афоризми Григорія Сковороди

- Добрий розум робить легким будь-який спосіб життя.
- Скільки зла криється всередині за гарною подобою: гадюка ховається в траві.
- Немає нічого небезпечнішого, ніж підступний ворог, але немає нічого отруйнішого від удаваного друга.
- Як ліки не завжди приемні, так і істина буває сувора.
- Щасливий той, хто мав змогу знайти щасне життя. Але ще щасливіший той, хто вмів ним користуватися.
- Без ядра горіх ніщо, так само, як і людина без серця.
- Солодке пізнає пізніше той, хто може проковтнути неприємне.
- Не розум від книг, а книги від розуму створилися.
- Тінь яблуні не заважає.
- Не кожен горіх із ядром, і не кожна стеблина із зерном.
- Зрозумій одне тільки яблучне зерно, і досить тобі. Коли в нім сховалося дерево з коренем, гілками, листям та плодами, то можна в ньому віднайти незчисленні мільйони садів, осмілюся сказати, і незчисленні світи.
- Життя наше – це подорож, а дружня бесіда – це візок, що полегшує мандрівникові дорогу.

Юрій Шкрумеляк Де Україна?

Україна в давній славі,
В козацьких пригодах,
На завітчаних левадах,
В рідних синіх водах.

Україна в тих долинах
І високих горах,
На степах буйних, широких,
У галях, у борах.

Україна в білих селах,
У густих садочках,
У хрещатому барвінку,
У синіх квіточках.

Україна на яворах
Пташкою співає.
На стрілецькій могилі
Голову схиляє.

Україна в чорноземі,
Що родить пшеницю
В глибинах, що дають нафту
І сіль-сировицю.

Україна в рідній мові
І в пісні прекрасній,
Україна в рідній школі,
В майбутності ясній.

Україна в чистих хатах
І в сільській церковці,
У дитячому серденьку,
В розумній головці.

Україна в ясних зорях,
В сонці, що над нами, –
І в очах добрячих, ясних
Рідненької мами.

Петер Карпинський

ТІТКА АГАТА

(Уривок)

Тітка Агата проживає на вулиці Акацієвій, у будинку № 4, і страшенно любить тварин. Особливо кішок. Тому має їх удома аж сім. Хоча ні. Має тільки трьох кішок і чотирьох котів. Коли питають, навіщо їй так багато, відповідає:

«Почуваюся між ними як Білосніжка, адже й Білосніжка, як відомо, мала семеро гномиків». Тітка Агата сама з цього сміється. Бо вона зовсім не схожа на Білосніжку, а тільки на тітку Агату.

Спочатку тітка Агата міркувала, як усіх назвати.

Колись давно, коли тітка Агата ще не була тіткою Агатою, а лише малою Агаткою, то читала книжку про Робінзона, який опинився на безлюдному острові. Робінзон знайшов собі там приятеля і дав йому ім'я П'ятниця, Тітка вирішала, що і вона назве своїх кішок і котів за днями в тижні – Понеділок, Вівторок, Середа, Четвер, П'ятниця, Субота і Неділя.

Понеділок – перший кіт, який у неї з'явився. Його подарували знайомі на день народження.

Кіт Вівторок – увесь рудий. Тому тітка Агата має відчуття, що й другий день у тижні оранжевий.

Кішка Середа тримаєть-

ся напрочуд мудро й гідно. Навіть зі звичайної миски не хоче їсти, як інші кішки й коти. Тітка Агата була змушена купити їй нову парадно розмальовану порцелянову мисочку.

Четверга тітка Агата підбрала на вулиці. Повертаючись із прогулянки, почула слабеньке м'явкання. Роззирнулася, але ніде – нікого. Через хвилику м'явкання почулося знову. Долинали з-під автомобіля,

Розмалюй.

припаркованого біля тротуару. Тітка Агата нахилилася і побіля колеса побачила мале смугасте кошеня, голодне й перелякане. Тому забрала його додому. З того часу й кіт Четвер живе в її квартирі.

Кіт П'ятниця – чорний як ніч, тільки лапки має білі, ніби ступив у молоко. Трохи нагадує пірата – має тільки одне око. Замолоду П'ятниця страшенно любив битися, й під час завзятої бійки залишився без ока.

Субота – неймовірна веселунка й велика вигадниця. Не присяде ані на хвилику. Весь час бігає по квартирі й роздумує, чим би зайнятися. Найбільше любить гратися. Завжди, коли тітка Агата плете теплі шкарпетки, Субота скаче навколо неї і лапками штурхає клубок шерсті.

Ну й нарешті Неділя. Що вам можу про Неділю прозradити? Можливо, те, що Неділя – страшенно лінива. Цілий день може

проспати або просидіти на підвіконні. Дивиться крізь вікно на людей, що снують вулицею. Можливо, думає собі: «Дивуюся вашому поспіху. Адже набагато приємніше дрімати і грітися на сонечку».

Ось такі вони – сім кішок тітки Агати. Власне, ні, йдеться про трьох кицьок і чотирьох котів. Тітка Агата щодня має з ними цікаві пригоди.

**Зі словацької переклала
Тетяна Ліхтей.**

Олександр Копиленко

Кріт-неборака

Підійшов я до невеликої калюжі серед поля. Раптом з неї зірвались качки і хутко полетіли. Я ступив крок, щоб розгледіти, якої вони породи.

Аж ось біля моїх ніг, просто з-під землі, нагорнувши мокру купку, вилазить невеличке звіреня. Все мокре, чудернацьке, ще й насилу пересуває лапами. Та й лапи в нього дивні, особливо передні. Воно ними, неначе веслами, по землі гребе. Ти диви, кріт виліз на світло! Чому ж це він опинився на поверхні, коли завжди живе під землею і значно краще там себе почуває? А, ясно, в чому справа. Його, небораку, несподівано залило водою під землею. От він з переляку прожогом і вистрибнув сюди. Бач, кріт поповз на горб далі від калюжі. Знесилений він, мокрий, змерз на повітрі. Взяв я крота в руки, роздивився, обігрів трохи, виніс на горб і пустив. Він так моторно зарився в землю, ніби туди пірнув. Тільки купка землі лишилась. От техніка, га?

Розмалюй.

А уявіть собі, що кротові треба було б усю землю із своїх ходів викидати нагору. Тоді б він вигортав її цілі вагони.

Як відомо, кріт риє під землею дуже довгі проходи, такі собі підземні дороги. Прокладає метро без рейок, а землю не вивозить нагору. Під землею він постійно живе, плодиться, навіть бої провадить зі своїми сусідами-кротами. То куди ж він діває землю? Це дуже цікаво...

От коли інженери почали думати над проектом підземного човна, у них виникло складне питання – куди ж дівати землю, яку ритиме ця машина на великій глибині. Хіба ж можна таку страшну кількість ґрунту вигорнути на поверхню? Тоді вони й зацікавились кротом. Варто було пильно дослідити, як мандрує цей вічний підземний житель. Зробили так: впіймали крота і пустили його в довгий дерев'яний ящик, повний міцно утрамбованої землі. Звичайно, кріт миттю пірнув під землю. А в цей час ящик просвітили наскрізь рентгенівським промінням. І на спеціальному екрані перед очима дослідників розкрилась вся картина підземної роботи крота.

Виявилось, що кріт спочатку дробить землю зубами, ніби свердлить її, і гребе сильними передніми лапами. Далі, за допомогою шиї, плечей і тих-таки передніх лап, впресовує, утрамбовує землю в стіни прогризеного, проритого ходу. Таким чином, кріт досить швидко посувається

під землею, одночасно ласуючи черв'яками, личинками, жуками, що живуть у землі. Тепер зрозуміло, чому в крота такі сильні, міцні м'язи на шиї.

Отож, побачивши, як працює кріт, повчившись у нього, інженери так і машину свою зробили, що вона землю впресовуватиме в боки тих ходів, які прогризатиме спеціальний прилад.

Адже відомо, – коли люди починали будувати літак, вони так само пильно досліджували політ птахів, кістяк птиці, будову і розташування на ній пір'я. Це допомогло створити перші літальні апарати, ще тоді не досконалі. А тепер вони перетворились на могутню силу для користі людства.

Галина Чорнобицька

Водитиму космічні кораблі

Під хмарами курликали журавлики сумні, мене за море кликали, а я сказав їм: – Ні!

Ви навесні, журавлики, вертайтеся до нас, а я з вами не летітиму – мені до школи час.

Як вивчуся, водитиму космічні кораблі шляхами вже відкритими до Марса від Землі.

Всі прилади я знатиму в космічному кораблі, щасливо прямуватиму від Марса до Землі.

Борис Комар

Груші – дві і одна

Якось ми з Оксаною сиділи на лаві у сквері. Повз нас пройшла бабуся. В одній руці вона несла кошик з грушами, другою спиралася на сукувату палицю.

Спіткнулася бабуся і мало не впала.

А кошик не втримала, випустила з рук, і груші розсипалися.

– От лихо! – скрушно зітхнувши, мовила бабуся і заходилася збирати груші.

Тільки їй, старенькій, дуже важко було нахилитися.

Та вона ще й недобачала: мацає, мацає рукою навколо себе, аж поки знайде якусь грушу.

Я підійшов до бабусі і почав показувати, де вони лежать.

Ось... Ось... – тикав пальцем. А коли бабуся мацала не там, куди показував, то аж сердився: – Та не там! Ось тут!

До нас підбігла Оксана. Але вона не стала підказувати. Присіла, швиденько збрала груші у фартушок та й висипала в кошик.

– Спасибі, дітки, що змогли, – подякувала бабуся і простягнула нам груші.

– Це тобі, дівчинко, – бабуся дала Оксані дві здоровенні з рум'яними боками груші.

– А це тобі, хлопчику...

В руці у мене опинилася одна груша, також велика й рум'яна.

Бабуся ще раз подякувала, попрощалася й пішла далі.

Ми з Оксаною були дуже раді.

Одразу ж побігли додому розповісти мамі, як допомогли старенькій і які гарні груші вона дала нам.

Мама теж раділа, що в неї такі виховані та чемні діти.

– Молодці, молодці! – хвалила. Помітивши, що в Оксани дві груші, а в мене одна, мама здивувалася:

– Ти уже встиг з'їсти другу, Ромо?

– Ні, не їв, – відповів я. – Бабуся дала Оксані дві, а мені тільки одну.

– Чого ж це? – не зрозуміла мама.

– Не знаю... Може, тому, що Оксана дівчинка, або тому, що мала?

– Та ні, тут щось не те, – не погодилась мама. – Ану розкажіть докладніше, як ви допомагали бабусі.

І ми розповіли.

– Отепер мені зрозуміло, чому вона тобі, Ромо, тільки одну грушу дала, – сказала мама. – А могла б зовсім не давати.

– Чому? – зніяковів я.

– А ти сам добре поміркуй.

Петро Сорока

Вовча наука

– Сину, ти вже не дитина, –
Сварить батько вовка-сина, –
Чом же так ганьбиш породу,
Що мені хоч з греблі в воду?!
Дружиш з півнем і козою,
В лісі не стаєш грозою.
Любиш квіти і пісні,
Возиш зайців на спині.
Запросив у понеділок
В наше лігво десять білок.
У вівторок – галок сорок,
В домі був суцільний морок.
Я просив, щоб ти в четвер,
Хоч дві курочки роздер,
Ти ж, байстроче, з ними грався,
На прощання цілувався.
А у п'ятницю й суботу,
Хвіст розчісував єноту.
Що тепер в неділю ждати?
– Всі йдемо гриби збирати!
– Жах! – схопився вов за груди, –
Що за напасть, добрі люди?!
Іскри викресав зубами,
І на землю впав без тямі.

Василь Густі

Струн Бескидів осені смичок
Доторкнувся. І заграли гори
Голосом струмків і смерічок,
Й вчарувала пісня ця простори.

А Бескиди, мов старий скрипаль,
Пам'ятають кожне слово й ноту,
Ділять з нами радість і печаль,
Що бринить в осінній позолоті.

Руку дай. Нас кличе далина.
Путь нам не страшна і найкрутіша.
Лиш би не урвалася струна,
Що дзвенить для серця наймиліше.

Віра Лебедова

Чом, чом, чом, земле моя...

Чом, чом, чом, земле моя...

Так люба ти мені, так люба ти мені,

Чом, чом, чом земле моя,

Чарує так мене краса твоя?

Чим, чим, чим манить мене

Пташки твоєї спів, пахучий цвіт лісів,

Чим, чим, чим манить мене

Вода річок твоїх, що тут пливе?

Тим, тим. Тим, дитино, знай,

Що тут ти вперше світ пізнала з юних літ.

Тим, тим, тим, дитино знай,

Що води і ліси – твій рідний край.

З немовлям, притнутим до грудей.

Наталія Кобринська

Зрадник

– Калинка! Дзюбко! Дзюбко! Калинка! Лови, лови! Ось там під лиском! Гойдається на галуззі! Уже знов сховався! Полетів! – чути було тоненькі, помішані діточі голоси.

Під високою стіною триповерхової камениці бігав у найбільшій переполосі гурток дітей. З їх широко отворених, блискучих очей видко було, що зайшло щось несподіваного і всі сумно ззиралися на отворене вікно першого поверху. Перед хвилиною через се вікно видко було веселе личко Калинки. З-поміж тонких пальчиків її білих, до ліктя голих рученят визирала периста головка пташини, з гарним, червоним підгорлям.

– Не пускай! Не пускай, бо

полетить! – кричали здолу діти.

– Ні, не полетить; а хоч би полетів, то вернеться. Він не раз літає по цілій кімнаті, сідає мені па плечі, або на голову, а як витягнув руку, то сідає на долоню, і сидить так довго, доки не скажу: «Дзюбко, до клітки».

При тих словах Калинка легко відхилила пальці, а Дзюбко весело і цікаво крутив то в один, то в другий бік маленькою голівкою, легко дзюбав пальці Калинки, а очі блищали, як дві гарні перлини.

Калинка поволі піднесла вгору руку і розпростерла долоню.

Дзюбко стріпався, витягнув одно крильце, відтак друге, зацьвірненькотів

і став весело розглядатися.

По хвилі підлетів угору, закроїв мале колесо і знов сів на руку Калинки. Діти відходили від подиву, а Калинка гордо споглядала на дорогого Дзюбка.

Всі чекали ще більшого попису Дзюбка; він дійсно ще раз піднісся вгору, закроїв ще більше колесо, відтак вище, менше, аж збив крильми і зник у сусіднім городі, котрого верхки визирали понад високий мур.

– Дзюбко! Дзюбко! Вернися! – кричала Калинка, а сльози котилися її личком. Малий зрадник, ніби на прощання, підлетів з однієї галузки на другу, зиркнув з-під простертого листка каштана і пірнув у гущу листя.

– Дзюбко! Дзюбко! – кликала мов не своїм голосом Калинка, але надармо, Дзюбко уже більше не показався.

Калинка, мов нежива, упала на крісло, опустила руки і вперла очі в пусту клітку.

– Но! но! Що скаже мама, коли дізнається, що ти випустила пташка? – грозилла стара слуга Маруня. Але Калинці було все одно; най буде, що хоче, най гнівається, най лає мама; у неї лиш одна думка, один страшний біль: Дзюбко! Дзюбко! Утік, лишив її, покинув!..

Чому, чому зробив вій те? Чи вона не любила його, не доглядала? Скоро рано встала, зараз бігла подивитися, що Дзюбко робить. Він, як лише її уздрів, бив крильми о стінку клітки і рвався до неї. Ніколи не з'їла без нього ніякої лакітки, пив воду з її уст, розумів кожне її слово, сповняв кожне її бажання.

І він, він лишив її, полетів світами, хоч чув її голос, бачив її сльози, і не оглянувся на них – полетів. Дзюбко! Дзюбко!..

З КНИЖКОВОЇ ПОЛИЦІ

Після книг «Наталка вже не плаче», «Чарівний рюкзак», «Мій дід Робінзон» приходить український письменник Словаччини **Іван Яцканін** (на фото) до юного читача з новою книжкою – пригодницькою повістю «**Капітан із Залісної гори**», яка вийшла в ужгородському видавництві «ТІМРАНІ» з чудовими ілюстраціями Тетяни Житнян.

Дія відбувається у рідних краях автора. Це твір про мужність, шляхетність і сміливість, про подвиг людей, які безмежно люблять свій край, свою землю, не дозволять чужим людям заволодіти нею.

Капітан із Залісної гори

(Уривок)

Перелякані злодії слухняно присіли. Обмотали їх грубесними мотузами. Вони були брудні, втомлені, виглядали неначе купка нещастя.

– Будете нас бити? – запитав Васько, уткнувши погляд під стіл.

– Насамперед поговоримо, – заспокоїв його дід Іван, якому одразу стало жаль цих недолюблених.

– Будете нас бити, – перелякано повторив Васько.

Настала мовчанка.

– Не клади свої брудні руки на білу скатертину, – звернувся Капітан до Феця так, ніби востаннє.

– Ти звідки будеш? – запитав дід Іван Васька.

– Із Зимної Студні.

– Ага. Знаю. А батьки? – цікавився дід.

– Не знаю, не пам'ятаю.

– То у кого мешкав?

– У кого попало.

– Гм, треба було прив'язатись до порядних людей, то все могло бути інакше. А то на тебе чекає або шибениця, або сокира на шиї. Не наб'єш маєтки з чужих рук. А ти звідки будеш? – глянув дід Іван на Феця.

– З Помірок.

– Знай, хто держить міх, винен так само, як і той, хто кладе у нього.

– Що тепер з ними? – вигукнув хтось з тих, які сиділи на лавці.

І знову тиша.

– Хай їм сором і люди не дозволять більше з'являтися у нашому селі. Вже й дівчора їх добре запам'ятала, про їхню появу зразу усім скаже, – спокійно відповів дід Іван.

Капітан кинув головою до одного зі своїх хлопців, щоб відв'язали злодіїв.

І знову настала тиша, аж було чути, як шарудить трава під ногами втікачів, які пішли в напрямку Ордзави, щоб ні з ким не зустрітись. З тих часів їх тут ніхто не бачив.

Осінні мотиви Анатолія Качана

Крилата школа

На світанку вулицею міста,
Де шумлять про зиму явори,
З рюкзаками, як парашутисти,
Поспішають юні школярі.

Опадає з кленів жовте листя
На куці калини і рюкзак.
Осінь у червоному намисті
Проводжає літо на літак.

Наша рідна школа біля гаю
Схожа на літак-аероплан.
Цей літак щоранку вирушає
До Країни творчості і знань.

Дорога на город

Гра зі словами-перевертнями

У порваному одязі
Багато зим і літ
На холоді, на протязі
Опудало стоїть.

Йому не треба слави,
Не треба нагород –
Лише б не заростала
Дорога на город.

Ілюстрація Тетяни Житнян до вірша Анатолія Качана «Крилата школа».

Ластівчані ігри

Ластівки над річкою граються щодня:
Ластів'ята ластівку вчаться доганять.

В небі, де розлита синя акварель,
Ластів'ята з вереском крутять карусель.

Крутять мертві петлі і на віражі
Ледь води торкаються біля комишів.

Ось вони під хмарою, ось вони вже тут,
На польоті бриючим воду з річки п'ють.

Ті веселі ігри з виском пополам
Стануть у пригоді юним ластівкам.

Стануть у пригоді в рідній стороні,
Понад морем Чорним і на чужині.

Відтепер грайливих, спритних ластів'ят
Вже не схопить в кігті яструбок-пірат.

Може й наші ігри, перші відкриття
Стануть у пригоді на стежках життя.

Як минеться літо, крикнем ластівкам:
Завтра вам до вирію і до школи – нам!

Іван Драч

В товаристві джмеля

Ще вчора джміль гудів – сьогодні вже нема,
застиг від холоду, ледь лапками він меле,
крилята задубілі не здійма і
тихо й тоскно дивиться на мене.

Беру його із затінку, кладу на щире сонце –
в затишок осоння.

Джмелями літаки собі гудуть.

І джміль до них гуде спросоння.

Я потім забуваю про джмеля.

А він нагрівся, з рукава стартує,

та щось йому така важка земля,

та вітер ним, підраненим, гордує.

На ньому светрик чорно-золотий,

у нього груди ніжні, щирозлоті.

– Лети. – шепочу йому, – лети, лети,
бо нам життя не в льоді, а в польоті!

Вже полудень. Аж чую – джміль гуде.

Куди там тому грому-бомбовозу...

Розправив крила, розігрівся день,

летить джмелем навстріч зимі й морозу...

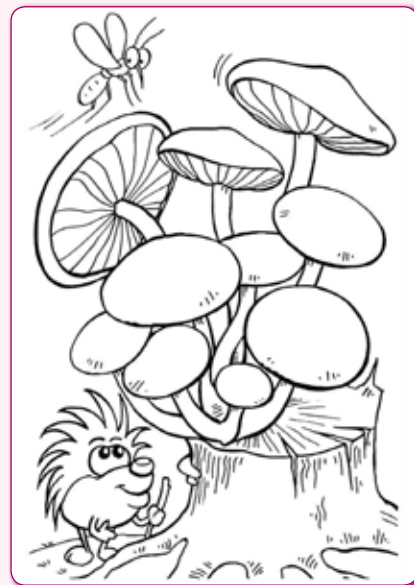
Валентина Зорік

Осінь-веселинка

Ходить по стежинках,
Листям шурхотить
Осінь-веселинка,
Й ви з нею йдіть.

Вас чекають в лісі
Чарівні скарби:
І хрусткі горішки,
І смачні гриби...

Осінь вам підкаже,
Де скарби шукать.
Весело всім разом
З осінню гулять!

Розмалюй.

Леся Пилип'юк

Опеньки

Сто брунатних шапочок

Восени надів пеньок.

І дівчатка й хлопчачи

Познімали шапочки.

Та минув лише деньок –

В шапочках нових пеньок!

Ну, дівчатка й хлопчачи:

Що воно за шапочки?

Анатолій Григорук

Відро води

В одному невеличкому карпатському селі жив хлопчик Яць. Його вулиця лежала на крутосхилі гори й через те називалася Верховинною. Тільки одне дошкуляло верховинцям – їм доводилося далеко ходити по воду. Адже криниця була аж під горою, на краю долини.

Якось уранці Яць вибіг із хати за ворота. Знічев'я похльоскав прутиком по калюжі. Він хотів іще подражнити ріжкатою бичка Муню, що, припнутий до кілка, куняв на спорішці. Але в цю мить побачив, як із долини дибав млявим дрібненьким кроком баба Стефка.

Баба була сухенька, згорблена, з густо вкритим зморшками обличчям. Спираючись на ціпок і важко хекаючи, вона несла відро з водою.

Яць був сердитий на бабу Стефку, яка вчора насварила його за те, що він, не знаючи, як розважитись, ганявся за її півнем.

Отож коли баба порівнялася з Яцем, він, пам'ятаючи образу, вхопив із землі засохлий на сонці рудий плящик, що його лишив по собі бичок Муня, і вкинув у відро з водою.

– А бий тебе морока! – аж застогнала баба Стефка. – Що ж це за напасть така!

Вона випустила відро з

рук, похилилась на ціпок і від пекучої образи та відчаю беззвучно заплакала.

Яць збагнув, що цього разу вкоїв щось геть осоружне й невибачливе, і хотів дати драла. Але почув владний татів голос:

– Яцьку! А ходи-но сюди!

Виявляється, тато саме вийшов на вулицю і все те бачив.

– Ти що ж оце, розбишачка, робиш? – з притиском запитав тато. Затим ухопив Яця за комір і трусонув з такою силою, що, здавалося, в того на сорочині повідлітають гудзики. – Бабуня ледь по світу ходить. Відро те тягає з останньої сили. А ти, замість того, щоб допомогти їй, он що твориш! Ну, стривай же!..

Повернувшись до баби Стефки, тато стиха сказав:

– Ви вже вибачайте... Диму ще в голові у хлопця багато. А води ми зараз натягаємо вам повну діжку...

Тричі Яць ходив з татом у долину до криниці й, висолопивши язика, приносив півдійнички води.

За третім разом він вмивався рясним потом і ледве дибав ногами. Але вже добре уявляв собі, як то було нести важке відро старій, немічній бабі Стефці.

Ганна Чубач

Хлопчик і осінь

Хлопчик листячко збирав,
Жовте і зелене.

І на купочку складав
Під високим кленом.

Потім голову задер
І питає в клена:

– Це чому, скажіть, тепер
Ви вже не зелені?

Потім скинув ремінець –
Листя в снопик в'яже.

І розважливі слова
Він врочисто каже:

– Я дарую Вам листки,
Що на землю впали.

Бо їх дядько – підмете,
Ну, а тітка – спалить.

Клен подякувать не вмів
Гарними словами,

Щось зажурливо шумів
Голими гілками.

Ще такого не було,
Щоб малий хлопчина

Називав його на «Ви»,
Шанобливо, чинно.

Вітер все спостерігав
І шептав тихенько:

– Ох, який ти молодець,
Хлопчику маленький!

Небо капало дощем –
Капать перестало

І дивилось, як хлоп'я
Осінь цілувала...

Степан Олійник

«Ка», «ва», «ко» та учень Федько

Широкою вулицею села йшов малий Федько зі школи додому. Йшов помалу, невеселий. Навіть тоді, коли стрічав старших і казав їм «добрий день!», голови не підводив.

– Чого ти, Федьку, йдеш такий сердитий? – питали зустрічні.

А він нижче голову схилив та ще й портфелем затулявся. Коли ж до воріт дійшов, коли от-от мали його стріти мама і тато, Федько не витримав: сильно скривився й заплакав.

– Ти чого, мій синочку? – мовила схвильована мама.

– Може, тебе хто бив? – запитав тато. Федько покрутив головою, що ні.

– Мабуть, собаки десь налякали, – вгадувала мама.

– Ні, – ледве вимовив Федько.

Дуже тяжко і соромно йому було говорити батькам, чого він плаче. А річ у тому, що в лівій руці Федька був портфель. А в тому портфелі лежав зошит. А в

тому зошиті на шостій сторінці внизу була поставлена олівцем велика двійка. Така велика і важка, що Федько ледве доніс її додому. Він звик завжди радувати і тата, і маму. І хіба легко йому було тепер показувати отой зошит!

– У мене... – почав він, але щось так стиснуло горло, що говорити далі не міг, лише підняв угору два пальці.

– Двійку, значить, зробив? – перепитав тато. А тоді розгорнув разом з Федьком зошита і сказав:

– Ага! Ось де вона, ота плаксива двійка... Ну що ж, синку, двійка правильна. Ти ж у кожному рядку недописував слова!

– Я дописував, тату! Всі дописував...

– Не видумуй, – розсердився батько, – глянь ось сюди: «Книж...» є, а «ка» немає; «коро...» є, а «ва» немає...

– І «ка», і «ва», і «ко» теж були, татусю! Слово честі,

були! – запевняв Федько.

– Та де ж вони поділися? На крилах кудись полетіли, чи що? – розгнівався тато.

– Вони там залишилися, – виправдовувався Федько.

– Де це там, що ти кажеш? – сказав тато.

– Там, на газеті, на газеті на парті залишилися, – пояснив синок. Тато голосно засміявся.

– Ти чуєш, мамо, – гукнув він, – наш синок такий неухажний, що починає писати в зошиті, а закінчує на підстеленій газеті...

Пожартували над Федьком і вдома, і в школі. І це допомогло. Відтоді пише тільки в зошиті і «ка», і «ко» наш малий Федько.

Галина Малик

Осінній дощ

**– Дощ, дощище, де ти був,
Що й поснідати забув?**

**Де я тільки не бував:
Ліс і поле поливав.**

**Кидав краплі, як квасолі,
На великі парасолі.**

**А маленькі крапельки
Розкидав на всі боки,
Щоб ховалися малята,
Не виходили гуляти.**

**Зараз вітра спіймаю,
Як коня осідлаю,
Скочу й верхи поїду –
Бо спізнюся й до обіду!**

**Кличуть нас ліси,
поля, сади
дозбирати осені
плоди.
Із дерев спадає
листя жовте.
То землю ходять
місяць...**

Жовтень

Василь Марочкін

Малює жовтень

**В ночі жоржини вмерли і замерзли.
Світанок йде у мокрому плащі.
І вже холодний жовтень своїм пензлем
Розмалював дерева і кущі.
Гудуть дроти. Поля давно порожні.
І доокруж не бачу ні душі.
І лише листя шерехи тривожні
Могильним спокоєм вляглися на душі.**

Дмитро Ткач

Моя мама

Задали нам у школі написати домашній твір про своїх батьків. Не знаю, хто що напише, а мені про свою маму написати, мабуть найважче. Вона – вчителька. Тож мені доведеться учителеві писати про вчителя. А сама ж я тільки учениця...

Сказала я мамі, що мені треба про неї написати. А вона – у сміх:

– Ну, от і добре. Побачу,

скільки ти граматичних помилок зробиш...

Просто біда мені з моєю мамою. Що не напишу, а вона відразу: «А де кома? Отут перед «а» треба кому писати... А де твій знак запитання?».

Тоді я замислилась. Подумала: нічого не писатиму про маму. Краще про тата. Він – бригадир на взуттєвій фабриці. Все-таки робітнича професія. І тато не пи-

татиме, де мої коми. Отак замислилась та й сиджу.

Колираптомдзвінок. Мама відчинила двері, а я бачу, як вона змінилася на виду:

– Володя?.. Яременко?.. – питає. А на порозі стоїть ставний льотчик з букетом квітів. Він каже:

– Так, це я, Оксано Семєнівно. Ваш учень, колишній шибайголова Володя Яременко.

Поцілував маму і дав їй квіти.

– Та який же ти дорослий став, – каже до нього мама і запрошує в кімнату. – А слово «знання» тепер з двома «н» пишеш, – жартує мама, – чи з одним?

А в самої сльози радості на очах.

– З двома, – сміється льотчик. – Ви мене не тільки цьому навчили.

Очі на світ розкрили, дали пугівку в життя! Та й не тільки мені... Ви ж моя перша вчителька.

Потім ми сиділи за столом, пили чай з печивом. Я тільки дивилась на них та слухала. А вони все згадували й згадували...

Про Льоню Ушакова, який став геологом. Про Степанка Кучеренка. Той плаває на китобійному судні. Про Валю Чайку. Вона – медсестра. Лаврін Хоменко подався вчитись на гірничого інженера. Ніна Салій закінчує залізничний технікум...

Звісно, я нікого з них не знаю. Але починаю розуміти, скільки ж то мамі довелося з усіма попрацювати, щоб, як каже цей льотчик, дати їм «пугівку в життя».

Тепер я збагнула, що вчитель навчає не тільки мови, історії, географії, а й любові до професії. Як моя мама.

Так, учитель дає нам пугівку в життя! От про це й треба написати...

Валентин Бичко

Горобець-моряк

Взагалі усяка «сухопутна» пташка оминає воду. На що вже водолуб голуб, а й той ніколи не ступить у морську хвилю бодай скраечку. Ніколи мені не доводилось бачити й інших лісових чи садових пташок під час морського купання, яке ми любимо так усі.

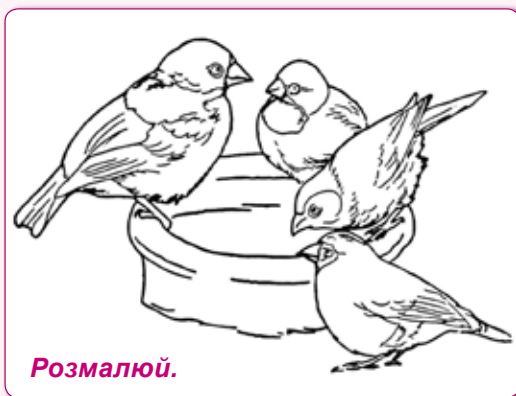
Звісно, тут не йдеться про водоплаву птицю – качок, гусейтощо. Ті дуже люблять море, і багато

з них навіть зимують на чорноморських та каспійських берегах.

А от цього літа я спостерігав таку картину. Зграйка горобців літала понад морським берегом і, як завжди, жила тим, що трапиться, – хлібними крихтами, виноградним насінням. Стояла спека. Люди майже не вилазили з води. Жарко було й горобцям. їм, мабуть, дуже хотілося пити, бо вони, широко роззявляли дзьоби і важко дихали. Одначе прісної води ніде не було, а море їх не вабило.

Раптом один з горобців, найменший від усіх, худий і дуже жвавий, зупинився біля самої морської крайки, за якийсь сантиметр від тієї лінії, якої сягав невеликий морський при-

бій. Інші горобці на хвилину завмерли, ніби спостерігаючи, що буде далі. За якусь мить сміливець уже кублився у залишках піни. А коли нова хвилюшка прибилася до того місця, горобець не поворухнувся. Він гойднувся на хвилю, але вона так скоро відхлинула,

Розмалюй.

що птах знову залишився на землі, підмочений знизу і від того якийсь смішний.

Горобці зацвірінькали. Я не дуже добре розумію гороб'ячу мову, але думаю, що вони остерігали свого товариша, бо море лежало перед ним велике й безкрає, і хтозна-що могло трапитися, коли б він іще раз опинився у пінявій хвилю.

Але горобець осмілився. Він уже купався у цілющій морській воді, як купаються завжди всі горобці у калюжах, міських фонтанах та інших маленьких водоймах. Він явно був задоволений. Бризки летіли від нього на всі боки, пір'я на ньому настовбурчилось. Видно було, що він уже не відчував спеки, йому було приємно у воді так само, як і усім курортникам, що прибули сюди за тисячі кілометрів.

Володимир Ладижець

Все затихло в темнім гаї.

Сплять смереки під горою.

Навіть місяць вже дримає

Під хмариною пухкою.

Лиш потік усе казує,

Виграє сріблястим блиском,

Наче зна, що я ночую

В дідуся на пасовиську.

Наставляє й песик вуха,

Біля ватри бока гріє,

Потічкову казку слуха,

Наче в ній щось розуміє.

Знає мавку Неугавну,

Лісового Чорногора,

Мов, на нього люто гавкав

Він у лісі вчора.

Тихо, друже, не сполохай

Казки вічної у зворах, –

Я послухаю ще трохи

Доки сон не зборе.

Я довго чекав, що приклад сміливого птаха наслідують його товариші. Однак цього не сталося. Вони пострибали-пострибали над берегом, поцвірінчали, мовляв, що ти зробиш з отаким «ненормальним», і полетіли кудись у свою бездумну мандрівку. За ними полетів і горобець-моряк, бо як йому не було у морі добре, та все ж відставати від товариства не хотілось.

А я подумав: яка то чудова річ – сміливість! Вона навіть маленького безпомічного горобця не спляє перед величезним, неозорим, незмірним морем.

Розмалюй.

Олена Пчілка

Куликове болото

Як настала холодна осінь. Журавель збирався в інший край та й каже Куликові:

– Ось ну, лишень, Куличе, рушай і ти! Коли б ти знав, які хороші сторони є на світі! Тепло там та гарно, та всячина росте і плодиться.

– Дарма, – каже Кулик, – мені й тут добре! Нема в світі над мое болото! Не бийсь, і тобі закортить вернутись до нього.

Олесь Бердник

Серце Матіоли

Спочатку Матіола розквітала вдень, розкриваючи ніжні пелюстки назустріч сонцю, славлячи його появу дивними пахощами.

Якось прокинулася Матіола напровесні, глянула довкола і вгледіла неподалік терновий кущ, що його гілки легенько похитувалися від подиху вітру.

Здивувалася Матіола: поміж листям терну палахкотіло яскравим вогнем щось золотисте, живе, гаряче. Іскри від нього падали на її пелю-

стки, і їй було радісно від тих доторків.

– Це, мабуть, тернове серце, – зітхнула Матіола. – Люблю тебе, колюче деревце, за твоє полум'яне серце...

Мовчав терен, загадково всміхався. Минав час. І раптом завважила Матіола, що полум'яне серце вже пульсує серед гілля вікового дуба. Захоплено потягнулася квітка до могутнього дерева.

– Так це в тебе таке добре, іскристе серце? – прошепотіла вона, відкриваючи пелюсточ-

ки назустріч дубові. – Люблю тебе, мій славний Велетню!

Збентежений дуб шепотів щось, але Матіола не чула його слів. Вона була охоплена полум'ям кохання.

Пізніше – о диво! – глянула Матіола на гілля дуба, але серця вогненного там вже не побачила. Воно сяяло в синьому небі – кругле, сліпуче, високе, даючи світло й життя всьому світові.

– Так це небо має таке дивовижне серце? – захоплено вигукнула

Матіола, відкриваючи обійми бездонному блакитному просторові, де палахкотіло сонце. – Люблю тебе, прекрасне небо!

Та не вмістило серце Матіоли такої любові. Затріпотіла вона під палаючими променями світила і, в'янучи, схилилася на землю. Намагалися терен і дуб прикрити її від немилосердної спеки, але Матіола вже не чула голосів докору й ласки.

Урятувала закохану квітку вечірня прохолода. Прив'ялі пелюстки вона скропила вологою, вдихнула нове життя. Розплющила квітка оченята й простогнала:

– А де ж полум'яне серце?

– Ти більше не зможеш жити вдень, – зітхнув вечір. – Не побачиш

безжального серця неба. Та заспокойся, поглянь угору: довкола сяють зорі – полум'яні квітки в нічному саду неба. Вони відчувають твою любов, твій чарівний запах...

Відтоді розквітає Матіола вночі, даруючи далеким зорям свою красу. Інколи на її пелюстках іскриться крапля прозорої вологи.

«Нічна роса», – кажуть люди. Та це не так. То Матіола плаче, згадуючи недосяжне для неї полум'яне серце неба...

Андрій Малишко

Яблука

Я люблю, як буває осінню
пахне яблуками у хаті.
Он лежать вони, повні просині,
повні сонця, немов на святі;
крутобокі і вітром точені,
на весілля десь приурочені,
повисають на гільце зрубане
і самі бубонять, як бубони...
Звуться зорями і ранетами,
повні пахощів, соком гожі,
доспівали попід планетами,
і планети – на них же схожі.
Мились росами десь під тучею,
в землю падали в добрім літі,
і ставала земля пахучою,
ніби яблуко на орбіті...

Ліна Костенко

Осінній день, осінній день, осінній!
О синій день, о синій день, о синій!
Осанна осені, о сум! Осанна.
Невже це осінь, осінь, о! – та сама.
Останні айстри горілиць зайшлися болем.
Ген килим, витканий із птиць, летить над полем.
Багдадський злодій літо вкрав, багдадський злодій!
І плаче коник серед трав – нема мелодій!

Марія Познанська

Осінь наша, осінь –
Золота година,
Неба ясна просинь,
Пісня журавлина
Бабиного літа
Довгі, білі коси...
І дорослі й діти
Люблять тебе, осінь.
Та не тільки славна
За свою ти вроду –
Урожай іздавна
Ти несеш народу:
Щедра і дорідна,
Пахнеш ти медами,
Славиш край наш рідний
Зерном і плодами!

Валентина Каменчук

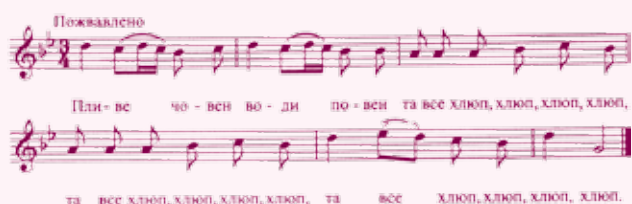
Новосілля у Лиса

Кажуть, Лис усім на подив
Дім новий і світлий зводив.
Сам, без жодної підмоги,
Стіни клав,
І слав підлогу,
Сам тесав,
Сам мурував,
Сам білив,
Сам фарбував!
Всю рідню ізвідусіль
Скликав Лис
На хліб, на сіль.
Цілий день
В новій світлиці
Новосілля святкували
Тільки лиси,
Тільки лиси,
Тільки лиси
Та лисиці!

Пливе човен води повен

Пливе човен води повен
Та все хлюп, хлюп, хлюп, хлюп. (Тричі)

їде козак до дівчини
Та все тюп, тюп, тюп, тюп. (Тричі)

Пливе човен води повен
Та накритий листом. (Тричі)

Не хвалися, дівчинонько,
Червоним намистом. (Тричі)

Бо прийдеться, доведеться
Намисто збувати, (Тричі)

Молодому козакові
Тютюн купувати. (Тричі)

Пливе човен води повен
Та накритий лубом. (Тричі)

Не хвалися, козаченьку,
Кучерявим чубом. (Тричі)

Бо прийдеться, доведеться
Під аршин ставати, (Тричі)

Молодого козаченька
В військо віддавати. (Тричі)

ЗНАЙОМТЕСЬ:

З ПИСЬМЕННИКОМ

Стівен Кінг

КІНГ Стівен (King, Stephen – нар. 21.09.1947, Портленд, США) – американський прозаїк, представник т. зв. «літератури жахів». Народився у Портленді (штат Мен), де живе й по сьогоднішній день. У 1970 р. закінчив Менський університет, після чого у пошуках роботи змінив багато

місць, працював двірником, заробляв на прожиття у млині та пральні, був учителем мови та літератури в школі.

Перший опублікований твір Кінга – «Скляний поверх» (1967), проте справжнім літературним дебютом письменника стали романи «Керрі» («Carrie», 1974) та «Салімовий наділ» («Salem's Lot», 1975).

Серед найвідоміших книг Кінга: романи «Позиція» («The Stand», 1978), «Шаленство» («Rage», 1977), «Зупинка» («The Stand», 1978), у якому відтворена всесвітня битва між силами Добра і Зла, що розгорнулася на території США; «Довга прогулянка» («The Long Walk», 1979), «Куджо» («Cujo», 1981), «Людина, котра біжить» («The Running Man», 1982) «Крістіна» («Christine», 1983) – про автомобіль, який метиться мучителям свого власника, «Потоншувач» («Thinner», 1984), «Око дракона» («The Eyes of the Dragon», 1984), «Воно» («It», 1986) – матеріалізація дитячих страхів у муляжних образах класичних кіномонстрів Франкенштейна, Перевертня та Мумії. Згодом вийшли друком «Солдатські молоточки» («The Tommyknockers», 1987), де Кінг у стилі жахів інтерпретує тему інопланетян; «Темна половина» («Ты Dark Half, 1989) – похмура притча про внутрішнє «я» письменника, яке прагне до самостійного існування; «Гра Джералда» («Gerald's Game», 1992); збірки оповідань: «Нічна зміна» («Night Shift», 1978), «Різні пори року» («Different Seasons», 1982), «Туман» («The Fog», 1980), «Шоу з мурашками по тілу» («Creep-show», 1982), «Команда скелетів» («Skeleton Crew», 1985), «Четверта година ранку» («Four Past Midnight», 1990) та ін.

Кінг вважається одним із найуспішніших комерційних авторів США, більшість його книг відразу після опублікування стають бестселерами.

Стівен Кінг

Пісня Сюзанни Темна вежа VI

(Уривок)

Отак вони виїхали з міста, яке, незважаючи на недавній землетрус, все ще не прокинулося після емоційного виснаження. День починався доволі прохолодно, і вони бачили в повітрі свої власні відцихи і сітку легкої паморозі, накинута на мертве кукурудзиння. Туман висів над Девар-Тетте Вайе, немов вислід дихання самої ріки. Роланд подумав, що вони на порозі зими.

За годину поїздки вони опинилися в долині високої ріки. Тут не було чути звуків, окрім брязкання збруї, рипіння коліс, цокоту кінських копит та вряди-годи сардонічного ревіння якогось з віслюків-альбіносів, що тягли кибитку, та звіддала долинав посвист рудих дроздів, котрі якраз ставали на крило. Певно, збиралися відлітати на південь, якщо їм тепер вдасться його знайти.

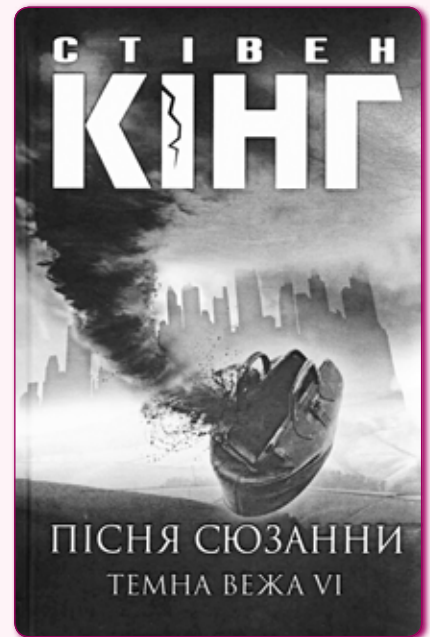
Через десять-п'ятнадцять хвилин після того, як по правий бік потягнулося узгір'я зі скелями та урвищами, вони знову опинилися на тому місці, куди якихось двадцять чотири години тому були з'явилися з дітьми Кальї і вистояли в битві. Тут від Східного Шляху відгалужувався путівець, що вихилясами тягся більш-менш у північно-західному напрямку. Вздовж траншеї по інший

бік дороги виднівся свіжий земляний насип. Це було те місце, де Роланд, його катет та жінки-тарілочниці очікували на Вовків.

До речі, заговорили про Вовків, а де ж вони поділися? Коли Роланд з командою йшли з місця цієї заїдки, тут всюди валялися трупи. На око, не менше шістдесяти людиноподібних створінь, що прискакали із заходу, одягнені у сірі штани, зелені плащі, та ще й в ікластих вовчих масках.

Роланд зіскочив з коня і підійшов до Хенчика, котрий по-старечому скоцублений злавив зі своєї двоколісної кибитки. Роланд ані поворухнувся, щоб йому допомогти. Хенчик і не сподівався на це, либонь, навіть образився б.

Стрілець, зачекавши, поки той врешті поправить на собі темний плащ, розкрив рота, щоб запитати, але зрозумів, що в цьому нема потреби. Ярдів за п'ятдесят далі, на правому узбіччі дороги, височів чималенький пагорб вирваного з корінням кукурудзиння, хоча ще вчора ніякого пагорба там не існувало. Роланд роздивився, що то – насипаний без сліду поваги поховальний курган. Він не марнував часу, не витрачав зусиль, аби дізнатися, яким чином фолькен провели минулий день до того, як розпочати свою

гулянку, після якої вони й досі сплять, але тепер на власні очі побачив їхню роботу. «Чи вони боялися, що Вовки раптом знову оживуть?» – дивувався він, розуміючи в глибині душі, що саме цього вони й боялися. Тож постягували валькувати важкі тіла (сірих коней разом з Вовками в сірих плащах) на поле, поклали так-сяк і завалили кукурудзяним бадиллям. Сьогодні вони можуть перетворити цей могильник на поховальне вогнище. А якщо здійметься семінон? Роланд вирішив, що вони все одно запалять вогнище, незважаючи на ймовірність великої пожежі на родючих ланах між дорогою й рікою. А чом би й ні? Польовий сезон закінчився, та й нема кращого добрива за вогонь, як то кажуть старі люди; крім того, фолькен не почуватимуться цілком спокійно, доки геть не згорить цей курган. І навіть потім мало хто з них сюди приходитиме.

*З англійської переклав
Олександр Красюк.*

Рататуй

Рататуй – овочева страва французької кухні. Традиційно готується із кабачків, баклажанів, помідорів, перцю. Це один із варіантів овочевих страв, близьких до рагу, лечо, та все ж відрізняється своїм оригінальним смаком.

Інгредієнти:

- кабачки – 2 шт.;
- баклажани – 2 шт.;
- помідори – 0,5 кг.;
- часник – 2-3 зубчика;
- зелень;
- сіль, перець.

Для соусу:

- 300 г п'юре томатів;
- перець болгарський – 2 шт.;
- цибуля – 2 шт.;
- олія оливкова – 2 ст.л.;
- цукор – 0,5 ч.л.;
- сіль, перець.

Спосіб приготування:

1. Баклажани нарізати тоненькими кружальцями, посолити та залишити 30 хв., щоб не гірчили. Промити від солі і дати висохнути.

2. Кабачки та помідори вмити, нарізати тоненькими кружальцями.

3. Цибулю нарізати, тушити на олії, додати подрібнений перець та томатне п'юре (з помідорів зняти шкірку та подрібнити у блендері).

4. Посолити, поперчити та тушити на слабкому вогні 10-15 хв. Додати зелень.

5. Виложити у форму для запікання половину суміші (решта пригодиться при поданні страви до столу). Зверху викласти овочі.

6. Окремо потерти часник з сіллю, додати трави (чудово підійдуть базилік та тим'ян). Для любителів гострого, можна додати червоний гострий перець, та полити цією сумішшю овочі. Збризнути олією.

7. Накрити форму фольгою та запікати до години часу. Подавати із залишеним томатним п'юре.

Степан Гостиняк

У сні за грибами

У лісі, у ліску – та не один.
Із кошиком – бігцем туди-сюди.
Наввипередки всі – аби знайти.
Біжу туди, біжу сюди – нема.
І там нічого не знайшов, ні тут.
А не знаходив, бо нема ніде.
Побігали, відтак – давай назад.
Мій кошик гнувся від ваги того,
що звикло зватися «нема».

Василь Кузан

Коліскова для зайчика

Щоб ні вовка не боявся,
Ні біди –
Свої вушка
На подушку
Поклади.
І під ковдру заховайся,
Милий мій,
Свої ніжки,
Змерзлі трішки,
Обігрій.
Вкрий і плечики, і ручки,
І живіт,
Щоб не кашляв,
Не хворів ти,
Ніби дід.

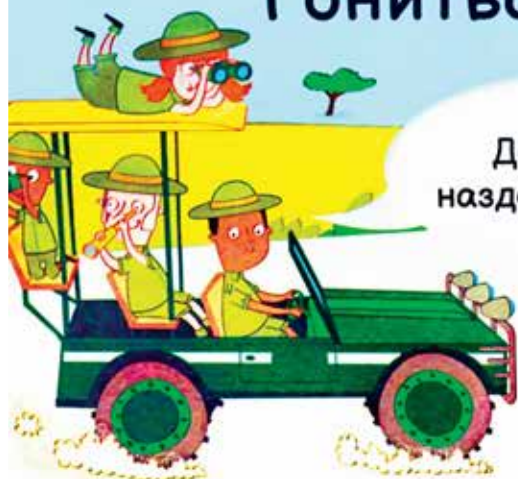
Розмалюй.

Розмалюй.

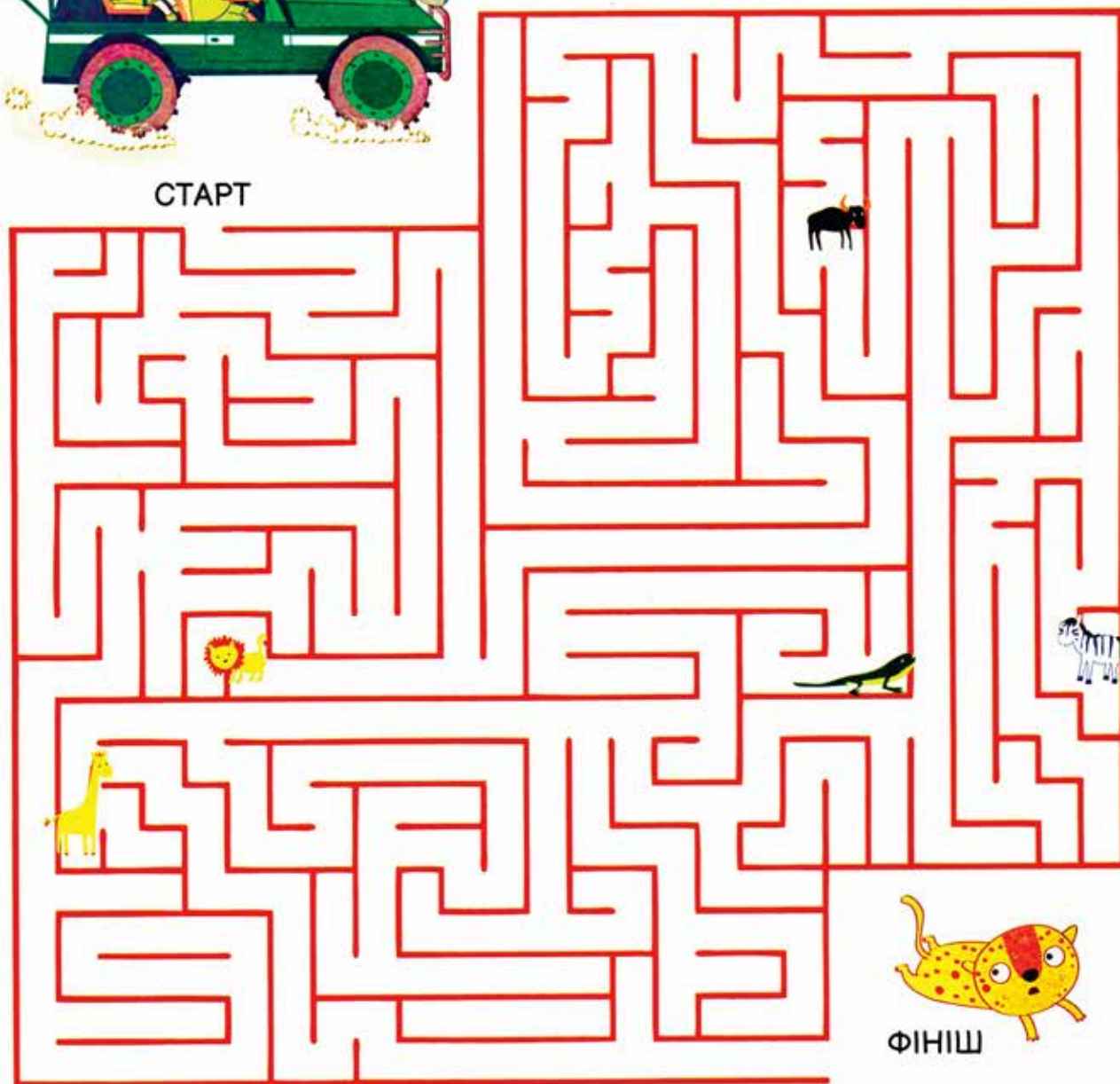

Гонитва за гепардом

Швидше!
Допоможи нам
наздогнати швидкого
гепарда!

СТАРТ

ФІНІШ

**KULT
MINOR**

„VESELKA” – časopis pre deti. Ročník 70, vychádza 10x ročne. Vydáva Zväz Rusínov-Ukrajincov SR, IČO 00 177 725. Adresa redakcie: 081 08 Prešov, ul. Janka Borodáča č. 5. Šéfredaktor Ivan Jackanin. Počítačová sadzba NITECH s.r.o., Prešov. Tlač Grafotlač s.r.o., Prešov. Rozširuje a objednávky na predplatné prijíma redakcia. Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín. Cena jedného čísla 0,13 €. Rukopisy a ilustrácie nevraciamе. EV 3302/9.

«ВЕСЕЛКА» – журнал для дітей. Союз русинів-українців СР. Адреса редакції: 081 08 Пряшів, вул. Янка Бородача, 5. Головний редактор Іван Яцканін. Комп’ютерний набір NITECH s.r.o., Пряшів, тел./факс: 051/7725061. Друкує Grafotlač, Пряшів. Ціна окремого номера – 0,13 €. Рукописи та ілюстрації не повертаються. EV 3302/9.